

ISSN 2411-345X (Print)
ISSN 2415-7198 (Online)

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

**МІЖНАРОДНІ
ЗВ'ЯЗКИ УКРАЇНИ:
НАУКОВІ ПОШУКИ
І ЗНАХІДКИ**

МІЖВІДОМЧИЙ ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ЗАСНОВАНИЙ 1991 р.

Випуск 30

Київ – 2021

DOI: <https://doi.org/10.15407/mzu2021.30>
УДК 94(477):[327+001.891]

Міжнародні зв'язки України: наукові пошуки і знахідки. Вип. 30: міжвідомчий збірник наукових праць. Відп. ред. С.В. Віднянський. Київ: Ін-т історії України НАН України, 2021. 540 с.

Збірник наукових праць присвячено 30-річчю відновлення незалежності України. У ньому акцентовано увагу на актуальних питаннях історії міжнародних відносин та зовнішньої політики, місці й ролі в них України, внеску національних меншин у розвиток міжнародних зв'язків на українських землях, важливих аспектах дипломатичної історії, проблемах і перспективах розвитку партнерських відносин України з державами-членами ЄС. Розглядаються також актуальні проблеми теорії та методології історії, а з нагоди 85-річчя Інституту історії України НАН України спеціальну рубрику присвячено його внеску в розвиток досліджень із всесвітньої історії, міжнародних відносин та зовнішньої політики України.

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту історії України НАН України, протокол №8 від 30 вересня 2021 р.

Р е д а к ц і й н а к о л е г і я :

С.В. Віднянський, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, Інститут історії України НАН України (*відповідальний редактор*);

О.А. Іваненко, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, Інститут історії України НАН України (*відповідальний секретар*);

О.Г. Бажан, кандидат історичних наук, старший науковий співробітник, доцент, Інститут історії України НАН України;

Є.В. Бевзюк, доктор історичних наук, доцент, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

Г.В. Боряк, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, Інститут історії України НАН України;

М.М. Вегеш, доктор історичних наук, професор, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»;

М.М. Волошук, доктор історичних наук, доцент, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»;

Любіца Гарбульова, кандидат історичних наук, доцент, Пряшівський університет (Пряшів, Словачька Республіка);

Н.Д. Городня, доктор історичних наук, професор, Київський національний університет імені Тараса Шевченка;

А.В. Грубінко, доктор історичних наук, професор, Західноукраїнський національний університет;

С.П. Качараба, доктор історичних наук, професор, Львівський національний університет імені Івана Франка;

Станіслав Конечни, кандидат історичних наук, доцент, Інститут суспільних наук Словацької академії наук (Кошице, Словачька Республіка);

А.І. Кудряченко, доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, Державна установа «Інститут всесвітньої історії НАН України»;

О.Є. Лисенко, доктор історичних наук, професор, Інститут історії України НАН України;

А.Ю. Мартинов, доктор історичних наук, професор, Інститут історії України НАН України;

І.Б. Матяш, доктор історичних наук, професор, Інститут історії України НАН України;

Д.В. Миколенко, доктор історичних наук, доцент, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна;

Дорота Міхалюк, доктор габілітований, професор, Університет Миколая Коперника (Торунь, Республіка Польща);

Ян Рихлік, доктор габілітований, професор, Карловий університет (Прага, Чеська Республіка);

В.Є. Снапковський, доктор історичних наук, професор, Білоруський державний університет (Мінськ, Республіка Білорусь);

Міхал Шмігель, кандидат історичних наук, доцент, Університет Матея Бела (Банська Бистриця, Словачька Республіка).

Рецензенти: **О.О. Кураєв**, доктор історичних наук, старший науковий співробітник, Інститут української археографії та джерелознавства імені М.С. Грушевського НАН України;

О.С. Рубльов, доктор історичних наук, професор, Інститут історії України НАН України;

Г.В. Саган, доктор історичних наук, доцент, Київський університет імені Бориса Грінченка.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації: 04.02.2003 р., серія КВ № 6938.

Збірник включено до «Переліку наукових фахових видань України» (Наказ МОН України №1188 від 24.09.2020 р. «Історичні науки», категорія «Б»).

Реєстрація в міжнародних базах даних: Centrum Otwartej Nauki (CeON) (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polska Akademia Nauk i Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich); ERIH PLUS; Google Scholar; Slavic Humanities Index (Canada); The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (Polska Akademia Nauk, Akademie Věd České Republiky, Magyar Tudományos Akadémia, Slovenská Akadémia Vied); Ulrich's Periodicals Directory (USA).

Адреса редакції: вул. М. Грушевського, 4, офіс 500, Київ, Україна, 01001
тел. +38 044 279 8704, факс +38 044 279 6362, e-mail: vsesvit_vid@ukr.net

Веб-сайти видання: <http://mzu.history.org.ua/index.php/MZU>
<https://mzu44.webnode.com.ua>

DOI: <https://doi.org/10.15407/mzu2021.30>
UDC 94(477):[327+001.891]

International Relations of Ukraine: Scientific Searches and Findings. Issue 30: Interagency collected scientific papers. Ed. by S.V. Vidnyanskyj. Kyiv: Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine, 2021. 540 p.

The collection of scientific papers is dedicated to the 30th anniversary of the regaining of Ukraine's independence. It highlights topical issues of the history of international relations and foreign policy and Ukraine's role in them, the contribution of national minorities to the development of international communications in Ukrainian lands, important aspects of diplomatic history, problems and prospects of Ukraine's partnership with the European Union member States. Current problems of historical theory and methodology are also considered. On the occasion of the 85th anniversary of the Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine, a special section is devoted to its contribution to the development of studies on world history, international relations and foreign policy of Ukraine.

Recommended for publication by the Academic Senate of the Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine, Protocol No.8, September 30, 2021.

E d i t o r i a l b o a r d :

S.V. Vidnyanskyj, Doctor of History, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine (*Executive Editor*);

O.A. Ivanenko, PhD in History, Senior Researcher, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine (*Executive Secretary*);

O.H. Bazan, PhD in History, Senior Researcher, Associate Professor, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

E.V. Bevzyuk, Doctor of History, Associate Professor, Uzhhorod National University;

H.V. Boriak, Doctor of History, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

N.D. Gorodnia, Doctor of History, Professor, Taras Shevchenko National University of Kyiv;

Eubica Harbul'ová, PhD in History, Associate Professor, Prešov University (Prešov, the Slovak Republic);

A.V. Hrubinko, Doctor of History, Professor, West Ukrainian National University;

S.P. Kacharaba, Doctor of History, Professor, Ivan Franko National University of Lviv;

Stanislav Konečný, PhD in History, Associate Professor, Institute of Social Sciences of the Slovak Academy of Sciences (Košice, the Slovak Republic);

A.I. Kudryachenko, Doctor of History, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, the State Institution "Institute of World History of the National Academy of Sciences of Ukraine";

O.E. Lysenko, Doctor of History, Professor, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

A.Yu. Martynov, Doctor of History, Professor, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

I.B. Matiash, Doctor of History, Professor, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

Dorota Michaluk, Doctor Habilitatus, Professor UMK, Nicolaus Copernicus University (Toruń, the Republic of Poland);

D.V. Mykolenko, Doctor of History, Associate Professor, V.N. Karazin Kharkiv National University;

Jan Rychlík, Doctor Habilitatus, Professor, Charles University (Prague, the Czech Republic);

Michal Šmigel', PhD in History, Associate Professor, Matej Bel University (Banska Bystrica, the Slovak Republic);

V.E. Snapkovsky, Doctor of History, Professor, Belarusian State University (Minsk, the Republic of Belarus);

M.M. Vehesh, Doctor of History, Professor, Uzhhorod National University;

M.M. Voloshchuk, Doctor of History, Associate Professor, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University.

R e v i e w e r s : **O.O. Kurayev**, Doctor of History, Senior Researcher, M.S. Hrushevskyi Institute of Ukrainian Archaeography and Source Studies of the National Academy of Sciences of Ukraine;

O.S. Rubliov, Doctor of History, Professor, Institute of History of Ukraine of the National Academy of Sciences of Ukraine;

H.V. Sahan, Doctor of History, Associate Professor, Borys Grinchenko Kyiv University.

Certificate on the state registration for the printed media: 04.02.2003, "KV" No. 6938.

Inclusion in the List of the academic publications of Ukraine: the Order No.1188, dated from September 24, 2020, of the Ministry of Education and Science of Ukraine ("History", Category "B").

Registration in the international databases: Centrum Otwartej Nauki (CeON) (Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Polska Akademia Nauk i Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich); ERIH PLUS; Google Scholar; Slavic Humanities Index (Canada); The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (Polska Akademia Nauk, Akademie Věd České Republiky, Magyar Tudományos Akadémia, Slovenská Akadémia Vied); Ulrich's Periodicals Directory (USA).

Address of the editorial office: 4, Mykhailo Hrushevskyi Street, office 500, Kyiv, 01001, Ukraine

Tel. +38 044 279 87 04, fax +38 044 279 63 62, e-mail:vsesvit_vid@ukr.net

The publication websites: <http://mzu.history.org.ua/index.php/MZU>

<https://mzu44.webnode.com.ua>

ДО 30-РІЧЧЯ ВІДНОВЛЕННЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

З М І С Т

Україна на міжнародній арені

<i>Solomiya Kozak.</i> «И доконцавъ с нимъ миръ до своего живота»: on the Question of the Context of the Opava Meeting in 1289, its Participants and the “Eternal” Czech-Galician Union.	10
<i>Георгій Потульницький.</i> Спроби мазепинської еміграції залучити кримське питання до міжнародної політики Французької монархії у першій половині XVIII ст. . . .	26
<i>Юлія Вялова.</i> Леон Василевський на переговорах у Ризі: до сторіччя Ризького мирного договору 1921 р.	45
<i>Володимир Потульницький.</i> Проблема українсько-польського співіснування в українській консервативній політичній думці міжвоєнної доби: Липинський versus Томашівський у контексті епохи.	67
<i>Ірина Матяш.</i> Діяльність консульських установ соціалістичних країн у Києві (кінець 1940-х – 1980-ті рр.).	85
<i>Владимир Снапковский.</i> Сотрудничество СССР, Украинской ССР и Белорусской ССР в ООН в период советской перестройки.	113
<i>Рената Поладі.</i> 1991 рік: у джерел розбудови угорсько-українських міждержавних зв'язків.	141
<i>Степан Віднянський.</i> Розвиток та проблемні питання партнерських відносин України з сусідніми країнами-членами ЄС.	156

Проблеми теорії та методології історії

<i>Олег Горенко.</i> Людина в історії vs історія в людині – ч. 3: Ноосферна трансформація, емпатія і феномен когнітивної історії.	177
<i>Ярослава Верменич.</i> Глобалізація vs локалізація: діалектика взаємодії у сучасному світі.	207
<i>Андрій Мартинов.</i> Теоретичні засади й методологічні проблеми семіотики історії.	225

3 історії міжнародних відносин

<i>Yurii Chotari.</i> Written Heritage of Transylvanian Princes in the Archival Funds of Ukraine.	243
<i>Ігор Жалоба, Ігор Піддубний.</i> Внутрішньо- та зовнішньополітичне становище Румунії у першій половині 1921 року (за донесеннями австрійської дипломатичної місії у Бухаресті).	262
<i>Іван Боровець.</i> Словацьке питання в зовнішньополітичній візії владних кіл II Речі Посполитої (1938 – березень 1939 р.).	284

<i>Ákos Fóris.</i> “The Sacrificed Army” – the Hungarian 2nd Army Between Memory and History.	304
<i>Andrii Aftanas.</i> Wirtschaftspolitik der Deutschen Besatzungsbehörde im Bezirk Kolomyia (gemäss Zeitung “Volya Pokuttya” 1941–1944).	325
<i>Олена Антупова.</i> Відлуння Угорської революції 1956 року в Польщі.	342
<i>Oksana Cherevko.</i> Margaret Thatcher’s Vision on the Russian Factor in the International Relations System (Late Twentieth – Early Twenty-First Century).	363
<i>Олександр Горобець.</i> Арктична політика КНР: виклики регіональній безпеці (1990-ті – 2020-ті рр.).	377

Національні меншини в історії України

<i>Oksana Ivanenko.</i> Public Resistance in the National Liberation Movement of Poles in Right-Bank Ukraine in the First Half of the 1860s (From the Central State Historical Archive of Ukraine, Kyiv).	389
<i>Анна Уманська.</i> Видавнича діяльність Культур-Ліги в Києві у 1918–1931 рр.: періоди та жанри.	405
<i>Владислава Піскіжова.</i> Проблематика історії грецької присутності на українських теренах у сучасній вітчизняній історіографії.	428

До 85-річчя Інституту історії України НАН України

<i>Степан Віднянський.</i> Дослідження з всесвітньої історії, міжнародних відносин і зовнішньої політики України в Інституті історії України НАН України: традиції та сучасний розвиток.	451
<i>Оксана Іваненко.</i> Проблеми всесвітньо-історичного процесу й участі в ньому України на сторінках збірника наукових праць «Міжнародні зв’язки України: наукові пошуки і знахідки» (огляд змісту випусків 1-29 за 1991-2020 рр.).	477
<i>Показьчик</i> змісту випусків 1-29 за 1991-2020 рр. міжвідомчого збірника наукових праць «Міжнародні зв’язки України: наукові пошуки і знахідки».	495

Наші ювіляри

<i>Андрій Мартинов.</i> До 70-річчя відповідального редактора збірника, члена-кореспондента НАН України Степана Васильовича Віднянського.	525
<i>Степан Віднянський.</i> До ювілею членкині редколегії збірника, докторки історичних наук, професорки Ірини Борисівни Матяш.	533

DEDICATED TO THE 30th ANNIVERSARY OF THE REGAINING OF UKRAINE'S INDEPENDENCE

CONTENTS

Ukraine in the International Arena

<i>Solomiya Kozak.</i> «И dokonцaвъ с нимъ миръ до своего живота»: on the Question of the Context of the Opava Meeting in 1289, its Participants and the “Eternal” Czech-Galician Union.	10
<i>Heorhii Potulnyskyi.</i> The Attempts of the Mazepian Emigration to involve the Crimean Question into the International Policy of French Kingdom in the First Half of the Eighteenth Century.	26
<i>Iuliia Vialova.</i> Leon Wasilewski at the Treaty of Riga Negotiations: to the Centenary of the Peace of Riga (1921).	45
<i>Volodymyr Potulnyskyi.</i> The Problem of Ukrainian-Polish Coexistence in the Ukrainian Conservative Political Thought of the Interwar Period: Lypynskyi Versus Tomashivskyi in the Framework of Epoch.	67
<i>Iryna Matiash.</i> Activities of Consulates of Socialist Countries in Kyiv (Late 1940s – 1980s).	85
<i>Uladzimir Snapkouski.</i> Cooperation of the USSR, the Ukrainian SSR and the Belarusian SSR in the UN during the Perestroika Period.	113
<i>Renata Paladi.</i> 1991: at the Origin of Building Hungarian-Ukrainian Inter-State Relations.	141
<i>Stepan Vidnyanskyj.</i> Development and Problematic Issues of Ukraine’s Partnership with the Neighbouring EU Member States.	156

Issues of the Theory and Methodology of History

<i>Oleg Gorenko.</i> Human Being in History vs History in Human Being – Part 3: Noospheric Transformation, Empathy and Phenomenon of Cognitive History.	177
<i>Yaroslava Vermenych.</i> Globalization vs Localization: the Dialectics of Interaction in the Modern World.	207
<i>Andriy Martynov.</i> Theoretical Foundations and Methodological Problems of the Semiotics of History.	225

From the History of International Relations

<i>Yurii Chotari.</i> Written Heritage of Transylvanian Princes in the Archival Funds of Ukraine.	243
<i>Ihor Zhaloba, Ihor Pidubnyi.</i> Romania’s Domestic and International Political Situation in the First Half of 1921 (According to the Reports of the Austrian Diplomatic Mission in Bucharest).	262
<i>Ivan Borovets.</i> The Slovak Question in Foreign Policy Vision of the Second Rzeczpospolita Authorities (1938 – March 1939).	284

<i>Ákos Fóris.</i> “The Sacrificed Army” – the Hungarian 2nd Army Between Memory and History.	304
<i>Andrii Aftanas.</i> Economic Policy of the German Occupational Authority in the Kolomyia Region (According to the “Vollia Pokuttya” Newspaper 1941–1944).	325
<i>Olena Antypova.</i> The 1956 Hungarian Revolution Echoes in Poland.	342
<i>Oksana Cherevko.</i> Margaret Thatcher’s Vision on the Russian Factor in the International Relations System (Late Twentieth – Early Twenty-First Century).	363
<i>Oleksandr Horobets.</i> China’s Arctic Policy: Challenges to Regional Security (1990s – 2020s).	377

National Minorities in the History of Ukraine

<i>Oksana Ivanenko.</i> Public Resistance in the National Liberation Movement of Poles in Right-Bank Ukraine in the First Half of the 1860s (From the Central State Historical Archive of Ukraine, Kyiv).	389
<i>Anna Umanska.</i> Publishing Activity of Kultur-Lige in Kyiv in 1918-1931: Phases and Genres.	405
<i>Vladyslava Piskizhova.</i> Issues of the History of the Greek Presence on Ukrainian Territory in Modern National Historiography.	428

For the 85th Anniversary of the Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine

<i>Stepan Vidnyanskyj.</i> Studies on World History, International Relations and Foreign Policy of Ukraine at the Institute of History of Ukraine of the NAS of Ukraine: Traditions and Contemporary Development.	451
<i>Oksana Ivanenko.</i> Issues of World History and Ukraine’s Role in it on the Pages of “the International Relations of Ukraine: Scientific Searches and Findings” (a Content Review of Issues 1-29 from 1991 to 2020).	477
<i>The Content</i> Index of “the International Relations of Ukraine: Scientific Searches and Findings” (Issues 1-29 from 1991 to 2020).	495

Our jubilees

<i>Andriy Martynov.</i> For the Seventieth Anniversary of the Yearbook Executive Editor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine Stepan Vidnyanskyj.	525
<i>Stepan Vidnyanskyj.</i> For the Anniversary of a Member of the Yearbook Editorial Board, Doctor of History, Professor Iryna Matiash.	533